

TRANSZFER 1.

Problémafelvetés: Miért van az, hogy amikor nyári melegben egy-egy kerti parti alkalmával a dobozos söröket egy láda jó hideg vízben tároljuk azért, hogy ne melegedjenek fel olyan hamar; egyes dobozok a víz alá süllyednek egészen a láda aljáig, mások a víz felszínén úszkálnak? Nem egyformák a dobozok?

A válasz: Amikor a sör gyártók a kemény ellenőrzésen átmenő dobozokat megtöltik; azért hogy a dobozon feltüntetett mennyiség (Magyarországon általában 0,5 liter) biztosan a dobozba kerüljön és így engedélyezetté váljon forgalomba hozatala (a feltüntetett egység a törvényes minimum, amit a doboz tartalmazni köteles), két módszer közül választhatnak. Vagy nagyon pontosan mérik a folyadékmennyiséget a minőségellenőrzés során, és ekkor a doboznak alig kell nagyobbnak lennie, mint a feltüntetett irtartalom; vagy pontatlanabb mérőeszközökkel dolgoznak, de ekkor a doboz is a kelletnél „jóval” nagyobb kell, hogy legyen; ekkor ugyanis a biztonság kedvéért inkább kicsivel túltöltik a dobozt. Míg az első esetben a doboz teli van, és emiatt lesüllyed a víz alá (mind a sörös doboz, mind pedig a sör sűrűsége nagyobb a vízénél); addig a második esetben előfordul, hogy levegő (és szén-dioxid) marad a doboz „felesleges” térfogatrésében. Ez utóbbi esetben a teljes rendszerre (sör, doboz és levegő) ható felhajtó- és nehézségi erő a dobozba zárt levegőmennyiségtől függően végeredményben a doboz vízfelszínén való úszását okozhatja.

Kérdés: Legalább mekkora az a „jóval nagyobb” sörös doboz, amely nyári hőségben hűlés közben úszik a vízben?

Segítség:

Sör sűrűsége: 1010 kg/m³

Levegő sűrűsége: 1,29 kg/m³

Víz sűrűsége: 1000 kg/m³

Üres sörös doboz tömege: 20g

Megoldás:

Számolás:

A „legalább” ugyebár arra vonatkozik, hogy ha a nagyobb dobozba valami csoda folytán éppen csak annyit tölt a gyártó, amennyit muszáj, akkor mennyivel kell nagyobbnak lennie a doboznak, hogy a vízben ússzon. Ha a minimálnál többet töltenek bele, akkor ennél már csak több levegőre, tehát még nagyobb dobozra lehet szükség ugyanehhez az attrakcióhoz.

A leírtak alapján tegyük fel, hogy a doboz 0,5 liter sört tartalmaz; a sör sűrűsége legyen 1010kg/m³, a levegő sűrűsége 1,29kg/m³, míg a vízé 1000kg/m³; valamint egy üres doboz tömegét 20g-nak mértük. A sörösdoboz úszásának feltétele:

$$F_g < F_{fel}$$

$$\rho_{lev} \cdot V_{lev} \cdot g + \rho_{sör} \cdot V_{sör} \cdot g + m_{doboz} < \rho_{víz} \cdot (V_{lev} + V_{sör}) \cdot g$$

Ebből a levegő térfogata meghatározható: $V_{lev} > \frac{(\rho_{sör} - \rho_{víz}) \cdot V_{sör} \cdot g + m_{doboz}}{(\rho_{víz} - \rho_{lev}) \cdot g} = 0,007 \text{ liter}$, ami a teljes doboz 0,507 dm³ térfogatának 1,4 százaléka. Ennél nagyobb doboz, vagyis több levegő esetén a doboz már úszik.

TRANSZFER 2.

1. Mióta lakott a Bakony területe?

- a. Neolitikum
- b. Paleolitikum**
- c. Mezolitikum

2. Ki írt 1860-ban ismertetőt a Bakony természeti kincseiről?

- a. Dr. Darnay Dornyai Béla
- b. Dr. Rómer Flóris**
- c. Teleki Sámuel

3. A Bakony mely nevezetességét helyezték 2011-ben műemléki védetség alá?

- a. Veszprém – Bakonyszentlászló vasútvonal**
- b. Cseszneki vár
- c. Zirci Arborétum

4. Mely természetvédelmi terület őrzi az utolsó bakonyi ciklámeneket?

- a. Fenyőfői
- b. Zirci
- c. Hódoséri**

5. Mely bakonyi növénytársulás kiterjedése egyedülálló országos szinten?

- a. fenyves
- b. tölgyes
- c. bükkös**

6. Melyik nem bakonyi betyár?

- a. Rózsa Sándor**
- b. Milfajt Ferkó
- c. Sobri Jóska

7. Melyik a Bakony legnagyobb kiterjedésű természetes víznyerő helye?

- a. Árpád-kút
- b. Tiszta-víz forrás**
- c. Szent-kút

8. Melyik században említi írásos emlék először a cseszneki várat?

- a. XI.
- b. XII.
- c. XIII.**

9. Megközelítőleg hány hektáros ősfenyves veszi körül Fenyőfő települést?

- a. 180
- b. 450**
- c. 820

10. Hol volt a Bakonyban ménes-birtoka az Eszterházy családnak?

- a. Hódosér
- b. Csesznek
- c. Szépalmapuszta**

TRANSZFER 3.

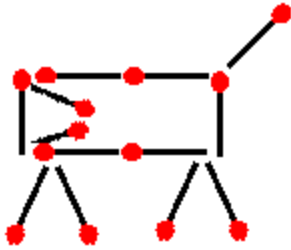
Párosítsátok össze a szavakat a hozzájuk tartozó magyarázattal!

1. Boroszlán	Növénycsoport
2. Rézsű	Árkok, töltések, bevágások oldallejtője
3. Dürgés	Túzok, siketfajd, nyírfajd énekes násztánca
4. Zsombék	Élő vagy holt növényekből álló tömör bucka
5. Ártány	Ivartalanított sertés kan
6. Revír	Állat élettere, amit saját fajtájabeliekkel szemben véd, és általában megjelöl (énekekkel, szagmiriggyel, vizelettel, stb.)
7. Dágvány	Puha, nedves süppedékes hely
8. Horhos	Meredek partú, vízmosta mélyedés
9. Seprő	A must erjedése során a hordó aljára leülő iszapszerű anyag
10. Fenyér	Alacsony cserjével borított, nedves terület
11. Cserge	Durva birka, vagy kecskeszőrből készült vastag szőttes.
12. Csiger	Vízzel felkevert törkölyből préselt gyenge bor (lőre, agy másolás)
13. Kalangya	Kévekereszt vagy szénaboglya
14. Csereklye	Tűlevelű fák száraz levélszőnyege
15. Sarjú	Levágás után újra kihajtott növény
16. Csepű	Len, kender, juta kóc
17. Saroglya	Szekérderék hátsó és első rácsos fala, rácsos-rudas szállítóeszköz
18. Nyiladék	Két erdőrészt elválasztó egyenes, fátlan sáv (erdővágás)
19. Zsomboly	Függőleges, tölcsér alakú kürtő, barlang
20. Csepőtés	(Erdei) sűrű bozótos

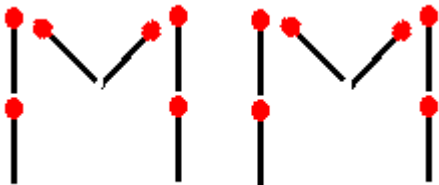
TRANSZFER 4.

Megoldás:

1.

2.

3. A 6 szál gyufából a építs a térben egy tertaédert, vagyis egy piramishoz hasonló építményt. (Csak hasonló, mert a piramisnak négyszög az alaplaja, ennek pedig háromszög lesz).

4.

